

DANMARK HAR OECD'S HØJESTE SKATTETRYK – SAMMENLIGNING AF SKATTETRYK MELLEM OECD-LANDE

Ifølge den seneste opgørelse af skattetrykket fra OECD har Danmark OECDs højeste skattetryk. Danmarks skattetryk opgøres i 2010 til 48,2 pct. af BNP, mens Sverige - med det næsthøjeste skattetryk - har et skattetryk på 45,8 pct. af BNP. I sammenligning af skattetryk i forskellige lande er der en række forhold, der kan sløre sammenligningen. Det drejer sig f.eks. om, hvor i konjunkturcyklussen landene befinder sig. I en højkonjunktur kan der f.eks. være tendens til en overvurdering af skattetrykket (da salget af højt beskattede biler, selskabsskatter og pensionsafkastskat erfaringsmæssigt vokser hurtigere end BNP i en højkonjunktur). Hvis en stor del af skatteindtægterne kommer fra afgifter (gældende for Danmark), vil det trække skattetrykket ned sammenlignet med den situation, at skatteindtægterne i højere grad kommer fra direkte skatter. Det skyldes, at afgifterne regnes med i BNP, der udgør nævneren i udregningen af skattetrykket. Sociale bidrag tælles med i skattetrykket. De sociale bidrag er typisk større i andre lande og har i nogle tilfælde visse individuelle elementer og kan derfor i nogle tilfælde minde om de danske pensionsordninger. Ud fra dette overvurderes skattetrykket i udlandet. Herudover er det karakteristisk, at indkomstoverførsler i Danmark er skattepligtige, mens de i andre lande er skattefrie. Det trækker i retning af en overvurdering af det danske skattetryk sammenlignet med andre lande. Finansministeriet har tidligere i en undersøgelse korrigeret for disse forhold. Konklusionen er, at "korrigeret for disse forhold er der samlet set nogenlunde samme forskel mellem skattetrykket i Danmark og udlandet som målt ved det traditionelle skattetryk".

Ifølge den seneste opgørelse af skattetrykket fra OECD har Danmark OECD's højeste skattetryk. Danmarks skattetryk opgøres i 2010 til 48,2 pct. af BNP, mens Sverige - med det næsthøjeste skattetryk - har et skattetryk på 45,8 pct. af BNP. Forskellen er på 2,4 pct. af BNP. Lande som Finland og Norge har et skattetryk på 42-43 pct. af BNP (ca. 5-6 pct.point lavere end i Danmark), mens Tyskland og Englands skattetryk udgør hhv. 36,3 og 35 pct. af BNP. USA's skattetryk ligger på ca. 25 pct. af BNP. Det gennemsnitlige skattetryk i OECD udgør 33,9 pct. af BNP.

Vedrørende sammenligning af skattetryk mellem lande

Ved internationale sammenligninger af skattetryk er der en række forhold, der kan "sløre" billedet. Det skyldes institutionelle forskelle mellem landene, og at landene befinder sig i forskellige faser af konjunkturudviklingen.

Konjunkturer

I en højkonjunktur vokser bl.a. selskabsskatter, pensionsafkastskat og salget af højt beskattede varer som biler erfaringsmæssigt hurtigere end BNP. Herudover vil der under en højkonjunktur også være flere, der betaler topskat, fordi grænsen for topskat kan blive overhalet af lønudviklingen. Det vil typisk trække skattetrykket op (også selv om skattesatserne er uændrede - eller sågar faldende). Omvendt betyder det forhold, at indkomstoverførsler indkomstbeskattes en vis stabilisering af skatteindtægterne, mens BNP vil svinge i takt med konjunkturerne. Isoleret set trækker det i retning af, at skattetrykket stiger i en

Skattetrykket i OECD landene, 2010

	Pct. af BNP
1 Danmark	48,2
2 Sverige	45,8
3 Belgien	43,8
4 Italien	43,0
5 Frankrig	42,9
6 Norge	42,8
7 Finland	42,1
8 Østrig	42,0
9 Holland	38,2
10 Slovenien	37,7
11 Ungarn	37,6
12 Luxembourg	36,7
13 Tyskland	36,3
14 Island	36,3
15 UK	35,0
16 Tjekkiet	34,9
17 Estland	34,0
18 Israel	32,4
19 Polen	31,8
20 Spanien	31,7
21 New Zealand	31,3
22 Portugal	31,3
23 Canada	31,0
24 Grækenland	30,9
25 Schweiz	29,8
26 Slovakiet	28,4
27 Irland	28,0
28 Japan	26,9
29 Tyrkiet	26,0
30 Australien	25,9
31 Korea	25,1
32 USA	24,8
33 Chile	20,9
34 Mexico	18,1
OECD-gennemsnit	33,9

Kilde: OECD.stat

Anm.: Data for Australien, Japan, Holland og Polen er for 2009

lavkonjunktur.

Herudover er der en række institutionelle forhold, der medfører overvurdering eller undervurdering af det danske skattetryk sammenlignet med udlandet. Disse skitseres kort nedenfor.

Sammensætning af indtægtssiden

Skattetrykket påvirkes af sammensætningen af direkte skatter (f.eks. indkomstskatter) og indirekte skatter (f.eks. afgifter). Hvis en stor del af skatteindtægterne kommer fra afgifter, vil det trække skattetrykket ned sammenlignet med den situation, at skatteindtægterne i højere grad kommer fra direkte skatter. Det skyldes, at afgifterne regnes med i BNP, der udgør nævneren i udregningen af skattetrykket (skatter og afgifter divideret med BNP). De høje danske forbrugsskatter bidrager således til en undervurdering af skattetrykket sammenlignet med en situation, hvor opkrævningen i højere grad er baseret på direkte skatter.

Finansministeriet om international sammenligning af skattetryk

Finansministeriet:

På den ene side overvurderer det målte danske skattetryk isoleret set den reelle skattebyrde – også i forhold til udlandet – fordi der betales skat af indkomstoverførsler, fordi det offentlige betaler skat til sig selv, og fordi blandt andet børnefamilieydelse konteres som en offentlig udgift og ikke som et skattefradrag. Det høje skattetryk skal endvidere vurderes i lyset af bedre offentlige finanser herhjemme og dermed en væsentligt mindre forberedelse af befolkningens aldring i de fleste andre lande.

På den anden side undervurderes det danske skattetryk sammenlignet med udlandet, fordi afgifter – som er højere i Danmark end i de fleste andre lande – indgår som en del af BNP og dermed sænker det målte skattetryk. I samme retning trækker, at udgiften til sociale bidrag i andre lande i væsentligt højere omfang end i Danmark har karakter af tvungen privat opsparing frem for skat.

Korrigeret for disse forhold er der samlet set nogenlunde samme forskel mellem skattetrykket i Danmark og udlandet som målt ved det traditionelle skattetryk. Der er således ingen tvivl om, at Danmark har en større skatteudskrivning end stort set alle andre lande, målt som skatter, der afkobler størrelsen af betalingen fra de mulige offentlige ydelser og foretager omfordeling af indkomst.

Kilde: Finansministeriet, *Finansredegørelse November 2002*.

Sociale bidrag

Herudover skal man være opmærksom på, at sociale bidrag indregnes i skattetrykket. Disse bidrag er typisk større i andre lande end i Danmark. Nogle af disse sociale bidrag til f.eks. pension har visse individuelle elementer (dvs. der kan være en mere eller mindre direkte sammenhæng mellem indbetaling af sociale bidrag og udbetaling af sociale ydelser som fx pension) og kan derfor i nogle tilfælde minde om de danske pensionsordninger. Sådanne bidrag er mindre forvridende end generelle skatter. Ud fra denne tankegang overvurderes skattetrykket i udlandet.

Beskatning af overførsler

Herudover er det karakteristisk, at langt de fleste indkomstoverførsler i Danmark er skattepligtige, mens overførsler i mange andre lande er helt eller delvist skattefrie. Det trækker i retning af en overvurdering af det danske skattetryk sammenlignet med andre lande.

Anvendelsen af tilskud og fradrag

Anvendelsen af tilskud og fradrag kan også påvirke skattetrykket. Giver f.eks. en børnecheck til familier som et skattefradrag eller et nedslag i skatten, vil det reducere skattetrykket, sammenlignet med en situation hvor børnechecken gives som et tilskud. Valg af børnecheck frem

for børnefradrag bidrager til at overvurdere det danske skattetryk, hvis der f.eks. sammenlignes med Tyskland, hvor tilskud til børnefamilier gives som fradrag.

Den offentlige sektor betaler afgifter til sig selv

I Danmark betaler den offentlige sektor afgifter til sig selv, når den køber varer og tjenester fra den private sektor. Denne tekniske del af skattetrykket belaster ikke skatteborgerne. Da Danmark har en relativ stor offentlig sektor og høje afgifter, vil det offentliges betaling af afgifter trække skattetrykket op i forhold til andre lande.

Finansministeriet har i en analyse i 2002¹ søgt at korrigere for ovenstående forhold. Konklusionen er "Korrigeret for disse forhold er der samlet set nogenlunde samme forskel mellem skattetrykket i Danmark og udlandet som målt ved det traditionelle skattetryk. Der er således ingen tvivl om, at Danmark har en større skatteudskrivning end stort set alle andre lande, målt som skatter, der afkobler størrelsen af betalingen fra de mulige offentlige ydelser og foretager omfordeling".

Holdbarheden af de offentlige finanser

Endelig kan der argumenteres for, at der skal korrigeres for de offentlige finansers holdbarhed. Såfremt der er et holdbarhedsproblem, når der tages højde for de fremtidige udgiftsforpligtelser samt forventede indtægter, er der mulighed for et fremtidigt højere skattetryk (såfremt finansieringsbehovet håndteres gennem højere skatter i stedet for lavere udgifter). Holdbarhedsindikatoren for Danmark er tæt på nul (svagt positiv svarende til 0,3 pct. af BNP²). Det skyldes de seneste års beslutninger om reformer (dagpenge, efterløn og folkepension), nulvækst i det offentlige forbrug samt skatteforhøjelser (fastfrysning af beløbsgrænser i Genopretningsplanen og ved finanslov 2012). I andre lande er der tendens til manglende holdbarhed på de offentlige finanser. En korrektion herfor kan trække skattetrykket op i andre lande.

¹ Finansredøgørelse 2002, Finansministeriet

² Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2012 - April 2012